

Ú V O D.

Odevzdávám veřejnosti a zvláště všem přátelům i pěstitelům historie české předkládám, další, již čtvrtý díl Bibliografie České Historie. První díl, vydaný r. 1900, obsahoval 690 stránek o 23.871 číslech. Druhý díl, vydaný r. 1902, obsahoval 1227 stránek o 15.429 číslech. Třetí díl, vydaný r. 1904-6, obsahoval 760 stránek o 13.520 číslech. Čtvrtý, přítomný díl, vydaný r. 1907-1909, obsahuje 726 stránek o 11.820 číslech. Tedy celkem posavad sestavil jsem v přehledné této rukověti ke studiu dějin českých, sázené dvojsloupcově drobným tiskem, na 3403 stránkách, 64.640 čísel, roztríděných podle hlavních událostí a významných období v promyšlenou soustavu celého spisu.

V tomto IV. díle řídil jsem se celkovou osnovou původní a snažil jsem se, aby kniha byla i nadále, jako posavadní díly se osvědčily, spolehlivým rádcem a vůdcem. Z vážných upozornění a věcných kritik čerpal jsem rád poučení, pokud ovšem se mohly nové změny shodovati se základní myšlénkou celkového díla, schválenou na začátku od Historické kommisise sl. I. třídy České Akademie, jejímž jménem p. dvorní rada prof. Dr. Josef Kalousek, milovaný učitel a otcovský přítel, staral se, aby také tento díl pravidelně mohl pokračovati. S ním jsem se radil, kde vznikaly nesnáze a kde nejistota kázala jíti pro poučenou k znalci české historie dnes u nás prvním a osvědčenému. P. t. prezidentu J. E. min. Drovi Ant. Randovi a sekretáři šk. radovi p. Drovi Zikmundovi Wintrovi, vzdávám dík za všecku blahovůli k tomuto dílu a sl. I. třídě České Akademie za neskrblivý náklad na rozsáhlé toto dílo v dalších svazcích.

Přese všechnu skromnost vyznávám nepokrytě, že jsem si plně toho vědom (spravedlivý posudek jistě přesvědčí), jak hlavně v tomto díle, věnovaném třicetileté válce, povznesl jsem obvyklý úzký přehled na rozsáhlý rozhled po ohromné literatuře souvěké. Písně, pamflety, letáky, noviny a podobné souvěké příležitostné tisky, jež s nemalou námahou a se svědomitým i trpělivým studiem katalogů skoro všech cizích bibliothek důležitějších podařilo se mi sebrati a ze zapomenutí vyprostiti, poprvé vůbec v české literatuře jsou tuto uvedeny za prameny ke studiu války třicetileté, pokud se týkala české historie vůbec a zejména českých exulantů, kteří poprvé v tomto díle u nás vystupují celou svou činností, jak literární, tak vojenskou, v neutěšených poměrech svého vyhnanství pro přesvědčení náboženské a českou otázku přesunují daleko za hranice zemí koruny české. Rozsah by byl ještě více vzrostl, kdybychom byli neodložili podrobností hojných dalších do oddílu: Česká církev v cizině (viz po r. 1648).

Honosí-li se tento díl spisy, letáky a písněmi, někdy zcela neznámými, upozorňuje-li na bohémica, v nichž by podle názvu nikdo nehledal látku, zmínky o dějinách českých, stalo se to zásluhou ochotných bibliothek a archivů ve Vídni, v Olomouci, v Brně, ve Vratislavi, v Krakově, v Lipsku,